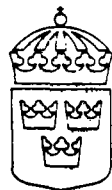

Riksdagens protokoll

1989/90:121

Protokoll
1989/90:121

Måndagen den 14 maj

Kl. 12.00–12.21

1 § Återkomst

Talmannen meddelade att Åsa Domeij (mp) den 12 maj och Nic Grönvall (m) den 14 maj återtagit sina platser i riksdagen, varigenom tjänstgöringen som ersättare upphört för Anders Nordin och Carl Fredrik Graf.

Svar på interpellation

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 7 och 8 maj.

3 § Svar på interpellation 1989/90:163 om Haga–Brunnsviken-området

Anf. 1 Bostadsminister ULF LÖNNQVIST:

Herr talman! Pär Granstedt har frågat mig dels om jag är beredd att ta initiativ till att i samverkan med Stockholms och Solna kommuner, Stockholms läns landsting och enskilda intresserade utveckla området runt Brunnsviken norr om Stockholm till en nationell kulturpark, dels om jag för att möjliggöra detta är beredd att vidta åtgärder för att skydda området från miljöstörande nybebyggelse eller annan exploatering.

Kommunerna har med plan- och bygglagen fått ett utökat ansvar för den fysiska planeringen och samhällsbyggandet.

Länsstyrelsernas roll är bl.a. att ge råd och att bidra med underlag för kommunernas planering. Länsstyrelsen skall ta till vara statens intressen vid samråd om kommunala planer. Länsstyrelsen har också att särskilt pröva om kommunala planer tillgodoser riksintressen enligt naturresurslagen. Berörda statliga myndigheter skall lämna sina synpunkter till länsstyrelsen, som för statens räkning skall ge ett sammanvägt besked till kommunen.

Som bekant håller de berörda kommunerna, Stockholms kommun och Solna kommun, på med översiktsplanarbete. Länsstyrelsen i Stockholms län har i yttranden över de båda kommunernas översiktsplaner pekat på behovet av en sammanhängande syn på hur Brunnsvikenområdets kulturella och rekreativa värden och naturvårdsvärden i övrigt skall tillgodoses. En planering för Haga–Brunnsviken-området bör enligt länsstyrelsen ske i nära

samarbete mellan Solna och Stockholms kommuner. Stockholm kommun har också i sin nu utställda översiktsplan föreslagit att ett särskilt program görs i samarbete med Solna kommun för att värna Brunnsviken och dess stränder.

Delar av det aktuella området är för övrigt redan skyddade. T.ex. är Haga slott med flera byggnader statliga byggnadsminnen med ett skyddsområde omfattande hela Hagaparken.

Det finns flera förslag till förändrad markanvändning inom och i anslutning till Haga-Brunnsviken-området. Dessa förslags lämplighet skall prövas bl.a. mot bakgrund av bestämmelserna i naturresurslagen om skydd för natur- och kulturvärden av riksintresse.

Det finns ingen anledning att föregripa de pågående planarbetena och de samråd som nu pågår mellan olika intressenter som berörs av planeringen av Haga-Brunnsviken-området. När det gäller Pär Granstedts fråga om åtgärder för att skydda området mot olämplig nybebyggelse, vill jag först säga att jag inte här riksdagen kan diskutera enskilda fall eller detaljplaner som i sista hand kan komma att prövas av regeringen. Jag hyser dock stort förtroende för att kommunerna och länsstyrelsen kommer att slå vakt om Haga-Brunnsviken-områdets natur- och kulturvärden.

Anf. 2 PÅR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret på min interpellation.

Området kring Brunnsviken inkl. Hagaparken är i flera avseenden ett unikt område. Det är ett mycket fint kultur- och parklandskap, och det finns olika inslag av växtlighet och fauna, vilka är värdefulla exempel på växtligheten och naturtyperna i Mälardalen.

Detta är ett fint parklandskap. Vi har Hagaparken med en rad unika byggnader, och det finns en rad fina byggnader i hela detta område.

Vi har också i detta område Bergianska trädgården, som åtminstone var avsedd att vara Stockholms botaniska trädgård, även om den tyvärr inte fyller särskilt högt ställda krav i det skick den nu befinner sig i.

Detta mycket märkliga och fina område är ännu mer intressant, eftersom det ligger mitt i Stockholmsregionens hjärta alldeles intill Stockholms centrum. Det är mycket lätt åtkomligt för människor i hela regionen och också för dem som besöker Stockholm, både från andra delar av landet och från utlandet.

Detta område skulle kunna utvecklas till ett helt fantastiskt, stort parkområde – en nationell kultur- och naturpark, om man så vill – som skulle kunna bli en stor attraktion för hela Stockholmsområdet. Men det kräver litet grand.

Dels krävs naturligtvis att kommunerna tar vara på och utnyttjar de möjligheter som planlagstiftningen ger, dels krävs att också markägarna i området är beredda att satsa litet, att man är beredd att göra investeringar för att t.ex. rusta upp Hagaparken och de andra områdena runt Brunnsviken. Det krävs att man är beredd att utveckla Bergianska trädgården så att den verkligen blir en botanisk trädgård som fyller internationella krav. Det är en kombination av planåtgärder och utvecklingsåtgärder som krävs om detta verkligen skall kunna bli det fina område som det har potential att bli.

Det krävs givetvis att man också skyddar området för exploatering av annat slag. Här vet vi att det finns en rad hot. Det var inte länge sedan som vi fick arbeta ganska intensivt för att hindra vägverket att göra stora ingrepp i Hagaparken för att bygga en ny trafikplats vid Haga Norra. Vi vet vilka utbyggnadsplaner det finns för Bellevue osv.

Jag inser naturligtvis att bostadsministern här inte kan föregripa några enskilda planärenden. Jag känner också till vilka regler som gäller för den här typen av diskussioner. Men det är ändå viktigt att slå fast att statens intresse och ansvar ligger på flera plan. Staten har naturligtvis ett ansvar för att ett riksintresse bevaras. Det är naturligtvis i första hand länsstyrelsen som skall se till detta, och jag uppfattar att länsstyrelsen också har engagerat sig för detta. Men staten har som stor markägare dessutom ett ansvar för att detta område utvecklas på det sätt som det kan utvecklas. Staten måste helt enkelt vara beredd att göra investeringar och samverka med andra markägare.

Jag vill be bostadsministern om några besked, dels om vi entydigt kan få fastslaget att det är ett riksintresse att det här området bevaras för framtiden, dels om staten är beredd att gå in tillsammans med andra intressenter och utveckla det och göra de insatser som krävs för att det här fina områdets potentiella möjligheter verkligen skall kunna tas till vara.

Anf. 3 ANNA HORN AF RANTZIEN (mp):

Herr talman! Jag blev väldigt glad, herr statsråd, när Pär Granstedt tog upp frågan om detta område till behandling igen. Jag upplever det som kolossalt viktigt, inte bara som ett lokalt intresse utan också som ett nationellt och internationellt intresse, vilket också Pär Granstedt sade.

Staten har ett otroligt ansvar i detta fall. Här ligger många av de stora vetenskapliga institutionerna. Här ligger Stockholms universitet och Bergianska trädgården, som befinner sig i ett för vårt land förolämpande dåligt skick, och detta i närheten av universitetet, där studenter skall undervisas i växtkänedom, ekologi osv. Här skulle alla strövande kunna ha en verkligt underbar möjlighet att få sin längtan tillfredsställd att få lära sig mera om botanik. Naturligtvis skulle det också ge skönhetsvärden.

Jag skulle verkligen vilja betona att området är av riksintresse. Vår grupp motion som lades fram under den allmänna motionstiden har behandlats av kulturutskottet och fick avslag med det alltför enkla skälet att frågan bara är av lokalt intresse. Det tycker jag är väldigt dåligt. Jag hoppas att detta nu leder till att vi arbetar vidare med ärendet och att staten verkligen tar sitt ansvar och erkänner att det här utgör ett riksintresse, både vad gäller kultur och natur och ur social synvinkel.

Anf. 4 Bostadsminister ULF LÖNNQVIST:

Herr talman! När det gäller frågan om Haga-Brunnsviken-området kan vi vara helt överens om att detta är ett område som är av riksintresse. Det har också riksantikvarieämbetet sagt. Det har förtecknat de områden som anses vara av riksintresse för kulturmiljövården, och till dessa områden hör bl.a. Ulriksdal, Haga och Brunnsviken.

Riksantikvarieämbetet har beträffande Bergianska trädgården sagt att "nytillskottet med nya växthus på Bergianska fältet låter ana en reaktivering

av hela Brunnsvikent miljön som rekreationsområde och måste hälsas med tillfredsställelse". Det aldeles självklart att dessa viktiga ting bör beaktas i de kommande planarbetena, dvs. riksintresseperspektivet. Jag utgår ifrån att de berörda kommunala instanserna och länsstyrelsen beaktar detta i sitt arbete. Jag tror inte att det råder någon skiljaktig mening mellan oss i denna fråga.

När det sedan gäller Pär Granstedts fråga om satsning i form av olika åtgärder i övrigt i området är det ju en sak som man får anstå med att bedöma, tills man är klar med markanvändningen och med bedömningen av hur området på lämpligaste möjliga sätt skall kunna användas för att tillgodose de övergripande riksintressen som här har framhållits.

Anf. 5 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag tycker att det är bra att bostadsministern tydligt markerar det riksintresse som föreligger här. Det har ett värde för den framtida hanteringen av t. ex. de planärenden som rör detta område.

Däremot tycker jag att det är beklagligt att man nu inte är beredd att gå in på ett mer positivt sätt för att utveckla området. I och för sig får man väl tolka bostadsministerns svar så, att det kan finnas möjligheter även i framtiden för ett stalligt engagemang för att få till stånd en utveckling av området. Men jag tror att det hade varit värdefullt om staten hade visat ett tydligt intresse att, tillsammans med andra intressenter, satsa för att ta till vara de utvecklingsmöjligheter som finns. Det är viktigt att betona att det inte bara handlar om att bevara det som finns, därför att Haga-Brunnsviken-området, hur vackert det än är, är inte i dag i det skick som man skulle önska. Det handlar om att utveckla möjligheter och att vidta upprustningsåtgärder, t. ex. att utveckla Bergianska trädgården till en botanisk trädgård av internationell klass. Det räcker inte med några nya växthus.

Det handlar även om att utveckla en del andra områden runt Brunnsviken som i dag inte har så stor attraktionskraft men som med några få åtgärder skulle kunna få detta. Det gäller naturligtvis också insatser för att göra det här området ännu mer lättillgängligt för allmänheten.

Jag tror att ett uttalat intresse från staten skulle kunna få andra intressenter att också ställa upp och visa ett engagemang. Jag tycker därför att det är tråkigt att det inte har framkommit ett sådant intresse i den här debatten. Chansen finns dock fortfarande för bostadsministern att uttala en positiv vilja från statens sida att medverka till att detta område kan utvecklas.

Anf. 6 Bostadsminister ULF LÖNNQVIST:

Herr talman! Jag tycker att det är rimligt att man först genomför det planarbete som skall till, och att man talar om på vilket sätt marken skall användas utifrån det perspektiv som vi är tämligen ense om. Först därefter finns det anledning att gå in på frågan om hur området skall utvecklas och vilka insatser som kan behövas. Det är detta som jag har velat stryka under. Nu är det planprocessen som skall genomföras. Där skall de olika intressenterna lägga fram sina synpunkter. Därefter får vi ta ställning till vilka insatser av olika slag som skall ske i området.

Anf. 7 ANNA HORN AF RANTZIEN (mp):

Prot. 1989/90:121

14 maj 1990

Svar på interpellation

Herr talman! Jag skulle än en gång vilja betona att det är mycket bråttom med att se till att inte utbyggnaden utvecklas på ett olyckligt sätt på grund av att kommunerna har ekonomiska intressen. Jag bor själv i Solna och ser hur man planerar att förtäta och hårdgöra ytor utan hänsyn till att man t.ex. i regionalpolitiken i dag säger att trycket på Stockholm skall minskas. Det är klart att det är en stor frestelse för kommunerna att skynda sig för att få sina ekonomiska intressen tillgodosedda.

Det saknas en del saker i den översiktsplan som har kommit ut, t.ex. vilken utveckling vi tror oss kunna förutse och vad den kräver av området som vi redan nu kan ta med i planeringen. Hur kan vi påverka utvecklingen, så att den leder i önskvärd riktning? Har olika myndigheters och kommuners planer sammanvägts i översiktsplanen? Det är sådana frågor som vi redan nu skulle kunna titta på och försöka påverka, eftersom området är av nationellt intresse och, skulle jag också vilja säga, av internationellt intresse.

Anf. 8 Bostadsminister ULF LÖNNOVIST:

Herr talman! Till det sistnämnda vill jag bara säga att den planprocess som pagar måste få ha sin gång. Det är på det sättet plan- och bygglagen föreskriver att arbetet skall bedrivas, och man kan alltså inte hoppa in i processen under arbetets gång. Sedan de som har att göra översiktsplanen har sagt sitt skall länsstyrelsen gå in, och först därefter kan ärendet bli föremål för regeringens prövning. Planprocessen enligt de riktlinjer som riksdagen har fastlagt måste få ha sin gång.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motionerna
1989/90:Fö36 och Fö37 till försvarsutskottet
1989/90:Ju39–Ju46 till justitieutskottet
1989/90:N77 till näringsutskottet

5 § Förnyad bordläggning

Föredrogs med bordlades åter
Finansutskottets betänkande 1989/90:FiU26
Justitieutskottets betänkande 1989/90:JuU36
Lagutskottets betänkanden 1989/90:LU32, LU33, LU39 och LU41
Utbildningsutskottets betänkande 1989/90:Ubu26
Näringsutskottets betänkanden 1989/90:NU41–NU43

6 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Motionerna

med anledning av prop. 1989/90:146 Livsmedelspolitiken

1989/90:Jo99 av Mona Saint Cyr och Ingrid Hemmingsson (båda m)

med anledning av prop. 1989/90:150 Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1990/91, m.m. (kompletteringsproposition)

1989/90:Fi64 av Bengt Kindbom (c)

1989/90:Fi65 av Lars Werner m.fl. (vpk)

1989/90:Fi66 av Carl Bildt m.fl. (m)

1989/90:Fi67 av Sonja Rembo m.fl. (m)

1989/90:Fi68 av Elver Jonsson m.fl. (fp)

1989/90:Fi69 av Anne Wibble m.fl. (fp)

1989/90:Fi70 av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

1989/90:Fi71 av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

1989/90:Fi72 av Grethe Lundblad m.fl. (s)

1989/90:Fi73 av Börje Hörnlund m.fl. (c)

1989/90:Fi74 av Olof Johansson m.fl. (c)

1989/90:Sk127 av Bo Lundgren m.fl. (m)

1989/90:Sk128 av Carl-Johan Wilson (fp)

1989/90:Sk129 av Bengt Kindbom (c)

1989/90:Sk130 av Kjell Johansson m.fl. (fp)

1989/90:Sk131 av Olof Johansson m.fl. (c)

1989/90:Sf74 av Gullan Lindblad m.fl. (m)

1989/90:Sf75 av Börje Hörnlund m.fl. (c)

Konstitutionsutskottets betänkande

1989/90:KU30 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

7 § Kammaren åtskildes kl. 12.21.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Måndagen den 14 maj

1 § Återkomst	1
2 § Justering av protokoll	1
3 § Svar på interpellation 1989/90:163 om Haga–Brunnsviken- området	1
Bostadsminister Ulf Lönnqvist Pär Granstedt (c) Anna Horn af Rantzien (mp)	
4 § Hänvisning av ärenden till utskott.	5
5 § Förnyad bordläggning	5
6 § Bordläggning	6

